

Sygn. akt VI Ka 186/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 maja 2016 r.

Sąd Okręgowy w Elblągu VI Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodnicząca:	SSO Elżbieta Kosecka - Sobczak (spr.)
Protokolant:	st. sekr. sądowy Kamila Obuchowicz

przy udziale funkcjonariusza Urzędu Celnego w E. P. B.

po rozpoznaniu dnia 19 maja 2016r. w E.

sprawy:

1. A. S. (1) syna F. i K. ur. (...) w G.
2. R. M. (1) syna K. i E. ur. (...) w W.

oskarżonych z art. 65 §1i3 kks

na skutek apelacji wniesionych przez obrońców oskarżonych

od wyroku Sądu Rejonowego w Działdowie

z dnia 15 lutego 2016 r., sygn. akt II K 538/15

I. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok,

II. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz Kancelarii Adwokackiej adw. C. N. 516,60zł brutto za obronę udzieloną oskarżonemu R. M. (1) przed sądem II instancji,

III. zwalnia oskarżonych od ponoszenia kosztów sądowych za postępowanie przed sądem II instancji.

Sygn. akt VI Ka 186/16

UZASADNIENIE

co do oskarżonego R. M. (1) z uwagi na złożenie wniosku o sporządzenie uzasadnienia na piśmie przez obrońcę R. M.

R. M. (1) został oskarżonego o to, że nie później niż do dnia 22 października 2014r. przewoził, a następnie przechowywał w lokalu „Tanie papierosy” mieszczącym się w L. przy ul. (...) oraz w pomieszczeniach mieszkalnych w L. przy ul. (...) wyroby akcyzowe stanowiące przedmiot czynu zabronionego określonego w art. 63 kks w łącznej ilości 12,027 kg tytoniu do palenia oraz 1100 sztuk papierosów wytworzonych z tytoniu do palenia w ilości 1,1 kg, z tym, że 1,897 kg tytoniu do palenia oraz 1100 sztuk papierosów wytworzonych z tytoniu do palenia w ilości 1,1 kg, przechowywał w lokalu „Tanie papierosy” mieszczącym się w L. przy ul. (...), natomiast 10,13 kg tytoniu do palenia

przechowywał w L. przy ul. (...), wszystkie bez wymaganych znaków akcyzy, przez co naraził na uszczuplenie podatków akcyzowy w wysokości 9.184,00zł. tj. o przestępstwo skarbowe określone w art. 65§1 i 3 kks .

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Działdowie z dnia 15 lutego 2016 roku w sprawie II K 538/15 uznano oskarżonego R. M. (1) za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu i za to na mocy art. 65 § 3 kks wymierzono mu karę 80 stawek dziennych grzywny, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 100 złotych; orzeczono też przepadek na rzecz Skarbu Państwa dowodów rzeczowych zabezpieczonych w sprawie zarządzając ich zniszczenie. Orzeczono o kosztach obrony udzielonej oskarżonemu z urzędu, a nadto zwolniono oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych.

Apelację od powyższego wyroku wniósł obrońca R. M., który wyrokowi w zakresie dot. tego oskarżonego zarzucił :

- błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku,
- obrazę art. 30 kk poprzez brak jego zastosowania

i wniósł o zmianę wyroku i uniewinnienie R. M. od popełnienia zarzucanego mu czynu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja obrońcy oskarżonego R. M. nie zasługiwała na jej uwzględnienie. Przytoczone w niej argumenty, mające uzasadniać wadliwość poczynionych przez Sąd I instancji ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia, były chybione. Nie podlegał też uwzględnieniu postawiony zarzut obrazę art. 30 kk.

Omawiając podniesiony przez obrońcę zarzut obrazę art. 30 kk to trzeba skarżącemu wskazać, że instytucja błędu jest odrębnie uregulowana dla spraw o przestępstwa skarbowe w art. 10 kks, przy czym – nawiązując do zarzutu z pkt. 2 apelacji - to dokładnie w art. 10§4kks jest mowa o „usprawiedliwionej nieświadomości karalności czynu”. Porównując instytucje błędu unormowane z art. 30 kk i z art. 10§4kks, to należy stwierdzić, że nie są one tożsame, gdyż regulacja zawarta w Kodeksie karnym skarbowym odbiega od znanej na gruncie Kodeksu karnego i unormowanej w art. 30 kk. Kodeks karny skarbowy posługuje się w art. 10§4kks pojęciem „nieświadomości karalności czynu”, zaś w art. 30 kk- „nieświadomość bezprawności czynu”. Nieświadomość karalności czynu polega zaś na przekonaniu sprawcy, że dane zachowanie nie jest penalizowane. Od odpowiedzialności karnej uwalnia go tylko usprawiedliwiona nieświadomość karalności. Z ustaleń faktów poczynionych przez sąd musi zatem wynikać, że sprawca podjął starania, aby zapoznać się z obowiązującymi przepisami. W komentarzu do art. 10 kks , autor komentarza A. W. (wyd. LexisNexis 2012r) wskazała, że w jednym z wyroków Sąd Najwyższy wyraził pogląd, że „nie można skutecznie powoływać się na niezawinioną niezajomość prawa, jeżeli z ustalonych faktów wynika, że sprawca nie tylko nie starał się w sposób należyty zapoznać z obowiązującym uregulowaniem, choć miał możliwość to uczynić u przedstawicieli właściwych organów, ale wręcz w sposób wyraźny z takiej możliwości zrezygnował” (wyrok SN z 3 lutego 1997 r., II KKN 124/96, LexPolonica nr 316185, OSNKW 1997, nr 5-6, poz. 46). Najczęściej więc z usprawiedliwionym błędem będziemy mieli do czynienia, jeśli np. podatnik uznał, że dane zachowanie nie jest karane na podstawie informacji uzyskanych od profesjonalnego doradcy podatkowego, w trafności zaś wyboru źródła informacji i powodów odstąpienia od uzyskania urzędowej informacji nie można mu zarzucić niedbalstwa czy braku ostrożności. A z taką sytuacją nie mamy do czynienia w niniejszej sprawie. Co prawda skarżący podkreśla, że R. M. miał zapewniać i sąd i wynajmującego pomieszczenie na sklep (...).H. K. oraz współoskarżonego A. S., że wszystko jest legalne, ale dla oceny zasadności takich twierdzeń to trzeba ocenić wymowę całego zebranego materiału dowodowego, a nie oprzeć się tylko na zapewnieniach oskarżonego R. M..

Skarżący bowiem swoje zarzuty oparł na wersji przedstawionej przez oskarżonego, w której R. M. twierdził, że przywoził do L. oryginalne, zakupione legalnie cygara. I te cygara miały być następnie wykorzystywane do wyrobu papierosów, co miało wskazywać na legalność przedsięwzięcia. Wersja ta jest jednak odosobniona i nie została potwierdzona innymi dowodami w taki sposób, by można było relację R. M. uznać za wiarygodną. Bowiem i z relacji A. S. i zeznań świadków wynika, że R. M. przyjeżdżał do L., ale przywoził przede wszystkim tytoń w workach, bez znaków akcyzy. Tytoń ten przekazywał A. S., który go składował w miejscu zamieszkania, a następnie zanosił go do sklepu,

gdzie był wykorzystywany do wyrobu papierosów. Natomiast dostarczone cygara były wystawiane w witrynie sklepu i nie były wykorzystywane w okresie czynu- wbrew temu co twierdził R. M.- do wyrobu papierosów. Znamienne są tu zeznania pracownicy sklepu (...), która wyraźnie zaznaczyła, że dopiero po kontroli lokalu przez celników w dniu 22.10.2014r., to do wyrobu papierosów zaczęto używać tytoniu z rozkruszonych cygar, a wcześniej papierosy robiono z tytoniu dostarczanego w workach przez A. S.. Podobnej treści zeznania złożyła druga z pracownic sklepu- (...). Również współoskarżony A. S. potwierdził, że tytoń w workach dowoził do jego domu R. M., a on tytoń ten przechowywał w swoim miejscu zamieszkania, przy czym donosił go do sklepu, gdzie tytoń ten służył do wyrobu papierosów. W relacje tych osób wpisały się też wyniki przeszukania i sklepu (...) papierosy” i miejsca zamieszkania A. S., gdzie ujawniono tytoń w workach foliowych bez znaków akcyzy, a także papierosy wytworzone z takiego właśnie tytoniu, co wynika z zeznań I. i D. K..

Analizując taki materiał dowodowy, to nie można oprzeć się wrażeniu, że wersja zaprezentowana przez R. M. jest odosobniona, stąd trudno ją uznać za wiarygodną. Ponadto wynik czynności przeszukań i ujawnienie worków z tytoniem, bez znaków skarbowych akcyzy, potwierdza treść relacji innych osób niż R. M., co do tego, że do wyrobu papierosów używano właśnie tego tytoniu. To zaś, że w lokalu były pudełka z cygarami i że oskarżony przedłożył paragon na zakup cygar (z którego nie wynika jednak kto był nabywcą artykułów wymienionych w paragonie) nie może skutecznie uwolnić R. M. od odpowiedzialności za przypisany mu czyn, skoro z relacji pozostałych osób wynika, że tytoń z cygar nie był używany do produkcji papierosów przed 22.10.2014r., a cygara były tylko wystawione w sklepie.

Nie można też zgodzić się z twierdzeniami R. M. by i inne ujawnione okoliczności potwierdzały, że całe przedsięwzięcie było legalne. W sklepie (...) papierosy” zatrudniono bowiem pracownice bez umowy o pracę. Wyrobione z tytoniu, bez znaków akcyzy, papierosy sprzedawano bez wydawania paragonów z kasy fiskalnej. Osoba przechowująca tytoń i dostarczająca go do sklepu tj. współoskarżony A. S. również nie był osobą legalnie zatrudnioną przy opisywanym przedsięwzięciu. Pomimo, że osobą firmującą całe przedsięwzięcie miał być A. J. (1), to nie zdołano ustalić miejsca zamieszkania tej osoby i przesłuchać jej w sprawie; z osobą A. J. nie mieli kontaktu ani A. S. ani wynajmujący lokal na sklep (...).H. K. ani pracownice sklepu.

A wszystkie te okoliczności we wzajemnym powiązaniu prowadzi do wniosku, że zapewnienia R. M. o legalności przedsięwzięcia są tylko przyjętą przez niego linią obrony.

Ponadto, pomimo tego, że osobą firmującą całe przedsięwzięcie był A. J. (1), to nie A. J. (1), ale R. M. faktycznie zajmował się wszystkimi aspektami związanymi z działalnością sklepu (...) papierosy” tj. wynajął lokal, płacił czynsz, opłacał pracownice, dostarczał tytoń do produkcji papierosów. Okoliczności te wynikają z zeznań świadków I. K., D. K., J. K. i wyjaśnień A. S.. Dlatego też nie można zgodzić się z autorem apelacji, by sąd I instancji, bezpodstawnie przyjął, że to R. M. kierował przedsięwzięciem i nim zarządzał, gdyż wynika to wprost z wymowy ww dowodów.

Reasumując, to należy stwierdzić, że poczynione przez sąd I instancji ustalenia faktyczne w oparciu o dowody inne niż wyjaśnienia oskarżonego R. M., należy uznać za trafne i wynikające z logicznej analizy całego zgromadzonego materiału dowodowego. Natomiast oparcie zarzutu błędu w ustaleniach faktycznych tylko na przyjętej przez R. M. linii obrony, nie mogło skutecznie doprowadzić do wzruszenia przyjętych przez sąd orzekający ustaleń i podważenia zasadności przypisania R. M. winy popełnienia czynu z pkt. II zaskarżonego wyroku.

Nawiązując zaś do zarzutu obrazu art. 30 kk (który poprawnie powinien dotyczyć obrazu art. 10§4kks), to w sytuacji, gdy wersję oskarżonego R. M. należało uznać za niewiarygodną, jego wyjaśnienia o produkcji papierosów z tytoniu z rozkruszonych cygar przed 22.10.2014r. za odosobnione, to nie można przyjąć by R. M. działał w błędnym przekonaniu o legalności swojego zachowania. Bowiem suma wszystkich ujawnionych okoliczności, wynikających z innych dowodów niż wyjaśnienia oskarżonego R. M., prowadzi do wniosku, że oskarżony ten dopuścił się popełnienia przypisanego mu czynu, a jego obrońca nie mógł skutecznie powoływać się na błąd z art. 30 kk i przywołane dla wykazania tego błędu poglądy doktryny. Bowiem odmienne uregulowanie instytucji błędu w art. 30 kk i w art. 10 kks powoduje, że argumenty przytoczone przez autora apelacji, w tym poglądy doktryny dot. wykładni art. 30 kk nie mają zastosowania co do R. M. skazanego za przestępstwo skarbowe z art. 65§1i3 kks.

Nie stwierdzając więc ani obrazy przepisu prawa materialnego (nota bene nieprawidłowo określonej jako obraza art. 30 kk poprzez nieświadomość bezprawności czynu), ani błędu w ustaleniach faktycznych to zaskarżony wyrok sądu I instancji, w zakresie dotyczącym R. M., jako słuszny i trafny należało utrzymać w mocy.

Z przedstawionych więc wyżej względów Sąd Okręgowy na mocy art. 437 § 1 kpk, uznając apelację obrońcy oskarżonego R. M. i przytoczoną tam argumentację za niewystarczającą do postulowanej zmiany wyroku poprzez uniewinnienie R. M., utrzymał w mocy zaskarżony wyrok. Ponadto rozstrzygnięto o kosztach za obronę z urzędu udzieloną R. M. przed sądem II instancji i o zwolnieniu oskarżonego (który będzie musiał zapłacić dosyć wysoką grzywnę) od ponoszenia kosztów sądowych za postępowanie przed sądem II instancji.